

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.
 " " " " jum. anu 2 „ 50 „
 Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „
 " " " " „ j. a. 3 „ 50 „

Pretulu insertiunilor :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contien
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondintele sè se adreseze Redactiunei
 dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la
 institutul pedagogicu-teologicu, era banii la
 secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu
 din Aradu.

Educatiunea femeii romane.

Multe suntu calitatile cele frumóse, cu cari a impodobitu Creatoriulu femer'a romana. Multe sunt in urmare si servitiile, ce le póte face ea intru desvoltarea neamului romanescu.

Din nefericire aceste frumóse calitati sunt astadi cá si unu pamentu bunu, bogatu in tóte ; dar unu pamentu, carele lipsitu de o buna si rationala ingrigire, nu aduce stepanului seu nici pe de parte folósele, ce ar fi in stare a i le dá dupa puterile sale naturali.

Femei'a romana este diligenta, si activa, ea posede o istetime naturala, unu spiritu admirabilu.

Cu tóte acestea lipsita fiindu in cea mai mare parte de scóla, lucrulu ei póte produce atát, cât receru pretensiunile cele multe ale unui poporu, silitu de impregiurari a unu aventu cât mai repede in desvoltare.

O crescere mai buna a femeii este dara astadi unu lucru de cea mai mare urgentia. In punctulu acest'a, vorbindu in genere, s'a facutu fórté putienu la noi, la romani. S'au instituitu, este dreptu, in multe locuri scóle de fetitie, cu invetiatoresc, cari dupa cele ce audimu si cetimu aréta progesu frumosu in cele mai multe parti. Aceste scóle suntu inse pe de o parte pré putiene, ér pre de alt'a invetiamentulu, ce se preda in ele nu este satisfacatoriu, pentru cá se póta dá femeii cunoscintiele speciali, ce se receru dela o buna económa.

Fét'a romanului dela orasiu, daca voiesce a-si insusi o cultura mai inalta, trebue se alerge in institute streine, ér fét'a tieranului este silita a intrá in viétia pe langa cunoscintiele marginite, ce si le a potutu insusi dela mamasa.

In astfelu de impregiurari este pré evidenta necesitatea de a se creá scóle superióre

atát pentru fetele dela orasiu, cât si pentru fetele dela sate. Pentru fetele dela orasiu, credemu, cá de o cam data s'ar satisface necessitati, daca s'ar institui barem o preparandie de fete in Metropolia. Pentru fetele dela sate este inse neconditionatu de lipsa, cá se adoptamu esemplulu Elvetiei si Würtembergii, unde esista scoli de repetitiune si cursuri speciale pentru fetele de tieranu. Scopulu acestoru scóle este pre de o parte repetirea cunoscintieloru cascigate in scól'a eleméntara, ér pre de alt'a a provedé pe eleve cu cunoscintiele speciali pentru a poté duce o buna economia.

Pentru cá se-si faca cineva o ideia despre natur'a si intocmirea acestor scóle inregistramu in cele ce urméza unu reportu publicatu in jurnalulu „Deutsche landwirthschaftliche Presse.“

„In considerarea, ca prin instituirea de scóle speciali pentru fii de tierani se realiséza numai pe jumetate cultur'a poporului, s'au luatu in timpulu din urma dispositiunile necesarie, ca sè-se infintieze institute, in cari fetele de tieranu se-si póta insusi cunoscintiele trebuintióse pentru chiamarea loru viitória. Astfelu de scóle s'au infintiati in Würtemberg doue, si anume in comunele: Erbach si Stubersheim. Succesulu obtienutu de aceste scóle este atát de mare, incát acum se lucra din resputeri, cá se-se infintieze in tóta tier'a astfelu de institute.“

Scopulu loru este definitu in statute in urmatoriulu modu: „a dá feteloru de tieranu cunoscintiele trebuintióse pentru tóte afacerile economiei de casa, a le deprinde la curetiena, ordine si punctualitate, si a le inmultí cunoscintiele cascigate in scól'a eleméntara. In aceste scóle se invétia totu aceea ce este neaperatu de trebuintia pentru ducerea rationala a unei case de tieranu.“

Obiectele de invetiamentu sunt urmatórele :

a) Din economi'a casei se invétia: a ferbe (a pregatí bucatele), a cóce pane, a spela, a calcá (piglui), a curatí hainele, a pregatí si ingrigí obiectele de nutrementu, cu deosebire laptele si cele ce se pregatescu din elu, a pregatí si ingrigí schimburile, hainele si altele.

b) Lucru de mana: a cose cu man'a si cu masin'a, a stricui, a croi a carpí si a prepará canep'a si inulu.

c) scól'a de repetire: socót'a din capu, scrierea frumósa si ortografi'a, stilulu, contabilitatea simpla, igien'a si cantulu.

Directiunea invetiamentului este cu totulu practica. Institutulu este o familia mare, in carea fetele sub o buna conducere, ingrigescu pe randu de tóte afacerile economiei, pentru aceea nici nu se tienu servitórie. Ele lucra apoi totu feliulu de lucru de mana, asia încát unele din ele si-pregatescu tóte hainele si schimburile necesarie pentru maritatu.

Elevele sunt tóte internate in institutu. Personalulu de instructiune consta in scól'a din Erbach din trei invetiatoresc, in Stubersheim din o directória, din o invetiatorésa pentru lucru de mana, din invetiatoriulu din locu si unu medicu din orasiulu din apropiare. Inspectiunea preste institutulu din Erbach o are unu comitetu administrativu, carele se compune din unu preotu si unu barbatu de scóla; in Stubersheim ingrigesce de inspectiunea scolaria primariulu din Geislingen, cu substitutulu seu, preotulu din localitate. Preste ambele instituté mai supraveghiéza si unu numeru anumitu de femei recunoscute de bune económe. In ambe scólele se primescu in unu cursu cam câte 25 de eleve. Pe fiecare anu se tienu câte doue cursuri. Cursulu de iérna este de 6, ér celu de véra de 5 luni. Cursurile de iérna sunt cercetate de câte 15 si 22 de eleve, ér cele de véra de 10—15 eleve in etate dela 17—25 de ani. La finea fiacarui cursu se tiene unu esamenu publicu.

Spesele necesarie cu intretinerea acestoru doue institute in reportu cu succesulu, ce lu-aréta nu sunt nici decát mari. Localitatea pentru scól'a din Erbach o a cedatú gratuitu contele de Erbach, afara de aceea salariile personalului de instructiune sunt fórté mici. O parte din spese o pórtá reuniunea economica si comunele din giuru, ér restulu se acopere din banii de viptu, ce-i solvescu elevele in suma de o marca germana la di. In Stubersheim se acoperu spesele din banii de viptu si didactru, precum si din unu ajutoriu din partéa statului.

(Va urmá.)

Demetriu Andronicu.

In diu'a de 6 Juliu a. e. inghití mormentulu remasitiile pamentesci ale unui romanu de inima si cugetu, carele a lucratú intréga viéti'a sa, pentrucá la finea acesteia se lase natiunci sporiulu muncii sale. Acestu romanu este Demetriu Andronicu. Elu a venitu din Romani'a si a petrecutu in Sibiiu dilele din urma ale vietii sale pana cand mórtea lu-luá dintre noi, remanendu nemuritoriu si aici pre pamentu prin fundatiunea facuta neamului seu, pentru carele a traitu in acésta viétia.

Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

In cele ce urméza reproducemu dupa „Telegrafulu Romanu“ testamentulu fericitulu:

Testamentu.

Sciindu cá sum muritoriu si am ajunsu etatea dela care incolo puterea omului incepe a scadé, cu mintea sanatósa, si cu judecata matura am facut despre tóta averea mea proprie dispositiunile finale asia precum urméza:

1. Remasitiile mele pamentesci se se inmormenteze cu ceremoniile cuvenite averei si persónei mele dupa ritulu greco-orientalu.

2. Bisericeii in a carei cimiteriu se va inmormentá trupulu meu se i-se dea un'a obligatie de ale desfiintiarei sarcineloru de pamentu transilvane sunatóre pe un'a mie florini moneta conventionala, sub aceea conditiune, ca preotulu de acolo in totu anulu la diu'a santului Dimitrie se fáca parastasu la mormentulu meu, pomenindu numele Dimitrie si Sofi'a, si pentru acestu servitiu se fie remuneratu cu interesele acestei obligatiuni, dandu-se si cantorului din trensele 5 fl. v. a.

3. Spitalului Franciscu Iosefian din Sibiiu se i-se dea éra un'a obligatie de ale desfiintiarei sarcineloru de pamentu transilvane in suma nominala de un'a mie florini m. c.

4. Casei copiiloru orfanale evangelice din Sibiiu (evangelisches Waisenhaus) asemenea un'a obligatie de ale desfiintiarei sarcineloru de pamentu transilvane in sum'a nominala de un'a mie florini m. c.

5. Miseriloru (seraciloru) din Sibiiu fara deosebire de religiune si nationalitate se li-se imparta un'a mie florini v. a.

6. Miseriloru din Bóiti'a cincii sute fl. v. a.

7. Miseriloru din Resinari cincii sute fl. v. a.

8. Fratelui meu Stefanu Andronicu in Bucúresci i-testezu trei mii de galbeni.

9. Sororei mele Ana Delberovici care se afla calugaritia in monastirea Viforit'a langa Tergoviste in Romani'a i-testezu doue mii de galbeni.

10. Mediculu care me va cercetá si consolá (mangaiá) pana la sfersitul vietiei mele se i-se dea un'a mie florini val. aust.

11. Domnulu Constantin Bugarski, care de cand este chiriasulu meu s'au purtatu facia cu mine fórté modestu si binevoitoriu, se aiba dreptulu de a tiené

cas'a mea din strad'a Cisnadiiei cu numerulu 36 in Sibiiu intréga diece (10) ani de dile platindu pentru ea o arenda anuală numai de cinci sute (500) fl. v. a. in fundatiunea mea mai in josu insemnata, cu aceea datorintia, ca dumnealui se platésca darile ce voru cadé pre casa, si se o tiena in stare buna.

12. Servitoriului si servitóreloru cari se voru aflá când voiu muri eu in servitiulu meu, se se dea la fiesce care prelanga simbri'a añului intregu un'a mie florini val. aust.

13. Tóte tacsele erariale câte se voru cere pentru legatele aceste dela primitori se se platésca din remasulu meu, éra legatarii se fie scutiti de ori ce plata pentru ele.

14. Avend in vedere lips'a de meseriasi romani, si de mijlóce de a indemná pe Romani la acela ramu de cultura, fara care nici un'a natiune nu póte ocupá locu intre popórele cele civilisate, destinezu prin acestu testamentu alu meu cas'a mea din Sibiiu cu Nr. 36 in strad'a Cisnadiiei, impreuna cu averea mea ce va remané dupa implinirea legatelor susu insemnate, a tacseloru erariale ce vor fi se se platésca pentru ele, a chielueliloru inmorméntárei, a simbriiloru servitoriloru si a monumentului, ce se mi se puna la mormentu, pentru o fundatiune ce se póte numele :

Fundatiunea lui Andronic pentru Romanii gr. or. neumiti din Transilvania.

Scopulu acestei fundatiuni este de a impartasi din venitul ei in totu anulu :

a) cu câte cincispredece florini v. a. pe mai multi baieti romani, cari se voru aflá invetiacei la meserii, si voru produce testimonii demne de credintia despre desteritatea si moralitatea sa.

b) cu câte treidiecei floreni pe mai multi tineri romani, cari au invetiatu meseri'a, cand ajungu sodali (feciori) spre a-si cumperá vestminte potrivite ;

c) cu câte cincidiecei florini v. a. pe acei sodali romani, cari ca atare vor petrece siese ani in lucrarea meseriei sale ca ómeni cu dreptate, când se voru asedia ca maestri pentru de a-si puté incepe meseri'a sa.

Intemplandu-se ca din lips'a concurentiloru, se nu se póta impartí venitul acestei fundatiuni priso-sulu se se folosésca spre inmultiarea fondului.

Administrarea acestei fundatiuni o incred unei reprezentantie statatóre din membrii venerabilulu consistoriu, archidiecesanu plenariu greco-orientalu din Sibiiu.

15. De esecutoru alu acestui testamentu denu-mescu pe domnulu Constantin Bugarski si-lu rogu pentru ducerea in deplinire a acestoru dispositiuni finale, precum si pentru purtarea de grija a inmorméntárei mele si punerea unui monumentu de pétra la mormentuulu meu.

Acést'a este vointia mea cea de pe urma scrisa si subscrisa de mana mea proprie.

Sibiiu in 26/14 Octomvrie 1877.

Dimitrie Andronic m. p.

Kihirdetett a Nagy-Szebeni kir. törvényeséknél 1880 Julius 17-én.

Jánosy Sándor m. p.

K. t. bíró.

Distribuirea premiiloru in Bucúresci.

Solemnitatile distributiunei premiiloru anului scolaru 1879—1880, pentru scólele publice de ambe sexe din Bucúresci s'au serbatu si anulu acest'a cá si anii precedenti totu in palatulu Universitátei (sála Senatului), in diu'a de 29 pentru scólele de baiati, ér in diu'a de 30 pentru cele de fete. In ambele dile, si cu deosebire in diu'a de 30, tóte tribunelle erau atât de pline de asistenti din tóte clasele societátei, in cât circulati'a se facise aprópe impossibila. In prim'a di de 29, in lips'a Mariei Sale Regale in capitala, solemnitatea s'au presiedutu de catra I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu si D. B. Boerescu, ministrulu instructiunei, cari, insociti fiindu si de catra D-nii generalu Davila, B. P. Hajdeu, membrulu consiliului permanentu de instructiune, si Th. Stefanescu, directorulu ministeriului, sosirea caror'a a fostu salutata de music'a militara. Indata ce Inaltu Prea Sánti'a S'a si D. ministru Boerescu si-au luatú locurile destinate, elevii scóleloru, acompianati de catra elevii conservatoriului, au esecutatu imnulu ginței latine.

Dupa terminarea imnului, D. B. P. Hajdeu, membru consiliului permanentu de instructiune a pronunsiatu urmatoriulu discursu :

Inaltu Prea Sante,

Domnule ministru,

Domnii mei,

Prim'a cultura scolastica a romanului a fostu cea religioasa. Lumin'a, multa putina, esiá din nastiri, si in mare parte se marginea in cerculu restransu alu clerului. Pe langa acesta directiune teocratica a scólei, care ne-a datú câti-v'a lucréferi, ca mitropolitii Petru Movila, Varlam, Dosofteu, si chiaru pe bisericosulu Voda Neagoe Basarabu, a inceputu de timpuriu a se întinde cultura scolastica, aristocratica, copii boeriloru invetiandu carté acasa, fara a le pasá, déca invétia séu nu restulu natiunei, déca are séu nu unde se invetie. Acestei a dov'a directiuni se datoresce unu Miron Costin, unu Nicolae Milescu, unu Cantemir, unu Greceanu etc. Cultura teocratica si cea aristocratica au fostu, intr'unu modu ca si exclusivu, unicele doue culturi scolastice ale parintiloru nostri pana in secolulu de facia, poporulu de josu multumindu-se cu cultura lui cea instructiva, care lu-frica gata lá cea dantáiu chemare, a intra cu unu pasu sicuru, cu o aptitudine de progresu, aprópe miraculoase, pe calea unei culturi scolastice democratice. Asaki si Saulescu, in Moldova, Lazar si Eliade in tier'a romanésca; au datú semnalulu noiei miscári. Scóla a incetatu de a fi monopolulu clerului si alu boerulu, ea a devenitu a natiunei intregi.

Nu facu aci istoria contimporana a scólei romane.

O singura trasura mi-va ajunge.

Luandu, ca punctulu de comparatiune, doue capete ale unui intervalu de timpú mai îndelungatu si concentrandu-ne tóta atentiunea numai asupra capitalei, care si-ntinde razele de lumina spre periferie tierei intregi, vomu putea capeta o notiune aproximativa, déru fórte clara prin insusi laconismulu ei, o notiune, asia dicendu, condensata, unu felu de prisma despre minunatulu sboru alu instructiunei publice in Romania.

Domnule ministru,

Suntu acum 20 de ani, d-tea érai directoru alu scóleloru. Ca ocasiunea unei solemnitati, ai costitu

atunci, cu unu frumosu doru de inimă, următoriele cuvinte:

„Avemu doue gimnasiuri, unulu in Bucuresci si unu altulu mich in Craiova. Déru ce suntu aste doue gimnasiuri, destinate a respandi cunoscintiele enciclopedice si a prepara junimea noastră pentru studiile superioare, in comparatie cu poporatiunea orasieloru noastre? In Craiov'a 60 de elevi, si in Bucuresci abia 380 se impa... de invetiaturile gimnasiale.

Doue dieci de ani, o scola in traiulu unei natiuni! O scola a fostu de ajunsu pentru a preface scol'a romana dintr'unu bietu parauasiu, intr'unu mandru fluviu, si acést'a fara sguduire, fara inundatiune, fara cataclisma, pe calea desvoltarei celei mai normale. Nici odata unu poporu n'a mersu mai incetu si mai repede, totodata; mai incetu, căci s'a feritu de ori-ce saltu, de ori-ce impulsione violenta; mai repede, fiindu-că nu s'a opritu, nu s'a intreruptu, n'a adormitu o singura clipa, n'a facutu unu singuru pasiu indaratu, pasindu tîent'a inainte chiar atunci cand se poticniá.

Resimtiescu, adencu in peptulu meu, bucuri'a care trebu se-ti palpate in inima, d-le ministru, cand ti-aduci aminte impresiunea d-tale cea ingrijata de suntu acum 20 de ani, si cand arunci apoi o privire de multumire asupra capitalei de astadi. In loculu celor 380 de scolari gimnasiali, de la 1860, Bucurescii numera astadi 1,300 de elevi, avendu 2 liceuri complete si 3 gimnasiuri, afara de scóle secundare particulare. Se mai amintimu óre puterniculu aventu alu instructiunei primare? Mai vorbivomu despre atâtea institute speciale inferioare si superioare, pe cari le presintiai D-ta alta-data si care suntu astadi o vie realitate? Me voiu margini a atinge unu singuru punctu, care constituie o simptomă dintre cele mai fericite. Cultur'a scolastica nu póte fi adevratu democratica, nu va fi nici odata pe deplinu umanitara, pana ce, pe terimulu invetiamentulu femeia nu se va egalisa cu barbatulu, dupa cum i-a egalisatu pe amenduoi natur'a pe terimulu inteligintiei.

In faci'a scólei, dinaintea progresului, pe calea culturai umane, exista omulu si numai omulu, fiinti'a cea inzestrata cu o nemarginita perfectibilitate, nu exista barbatu séu femeia. Acésta fecunda reactiune a spiritului modernu contra prejuditieloru invecchite ale trecutului, de pe cand domniá forti'a fisica si éراسi forti'a fisica, acésta reactiune de curendu inaugurata in occident, si-a gasitu, de vr'o 2 ani in Romania'a unu resonetu plinu de o vivacitate neastep-tata. Copil'a romana rivaliséza cu baiatulu romanu pe aceeasi banca a scólei, si avemu deja mai multe bacalaureate, dintre care unele urméza, cu staru-intia, intr'unu modu regulatu, cursurile universitare.

Se nu ne ascundemu, totusi, că invetiamentulu, mai alesu celu primaru si celu secundaru, a intimpinatu si mai intimpina inca diferite pedice, pe care le a pututu invinge, déra nu fara multa oboséla, numai dóra aptitudinea cea rara a scolariului romanu. Nesiguranti'a programelor si incarcarea lor peste ori ce mesura provóca plangerea generala si ceru o grabnica indreptare, la care consiliulu permanentu si ministeriulu se gandescu cu o viua sollicitudine. Pe de alta parte, cu prea putiene esceptiuni, cartile didactice cele admise in scóla lasa, in casulu celu mai bunu, fórte multu de doritu, ca se nu intrebuintiamu o expresiune mai energica. A recunósce reulu, este a-lu vindecá pe jumetate. De o cam data inse,

reulu exista: si cu atát mai mare cautá a fi onórea acestoru tineri cari au reusitu se culéga lauri printre greutati de tot felulu. Ce nu voru face ei si urmasii lor, cand calea invetiamentulu va fi in curendu netedita printr'o simplificare rationala a programelor si printr'o imbunatatire radicala a mijlo-celor pedagogice!

Epocele de expansiune in viéti'a popóreloru a infacisiatu, mai totdeun'a, spectacolulu intimei alian-tie a mintei cu bratiulu. Minerv'a represinta resboiulu si intielepciunea in acelasi timp. In Aten'a, la Rom'a, in Franci'a, mai pretutindeni, trofeele mili-tare coincide cu trofeele literare. Sub Carol I stin-dardulu romanu a filfaiu pe inaltímea Grivitiei. Copii si juni! Voi sunteți chemati a completá glori'a iubitului nostru Suveranu, radicandu totu atát de susu sciinti'a romana!

La acestu discursu D. ministru Boerescu a bine-voitu a responde in termenii urmatorii:

*Domnule membru alu consiliului
permanentu,
Domnii mei,*

A fostu unu invetiatu care, cu dreptu cuventu, a dísu: „Dati-mi unu punctu de sprijinu, si potu miscá globulu.“

Aceea ce este adevratu in lumea planetara, este adevratu si in lumea noastră sociala: „Dati-mi instructiunea unu poporu, potu dice si eu, si voiu putea miscá, transformá, si inaltíá acelu poporu!“

Efectulu acestei legi a naturei este deja sim-titu la noi la Romanii: Toti astadi suntemu uniti a dice si a afirmá că virtutile strabune suntu reinvi-ate, suntu renascute in generatiunea presente. Da, este adevratu fenomenulu; inse nu sciu déca toti simtumu si caus'a care l'a produsu. Da, virtutile stra-bune se vedu, se manifesta astadi intre noi, este inse adevratu că ele au reinviatu, că ele s'au renascutu?

Nu, căci acele virtuti nu s'au stinsu nici odata, nu au muritu, spre a reinviá ori a se renasce. Ele s'au redeseptatu numai, căci erau amortite, erau adormite, sub velulu, sub apasarea ignorantiei si a neculturei.

Cui datorimu acestu fenomenu? Cui datorimu redeseptarea si recascigarea vechiloru calitati si vir-tuti ale strabuniloru nostri? Numai culturai morale, numai instructiunei publice, care s'a plantatu si s'a desvoltatu la noi de câteva diecimi de ani.

Pe cât ea se va desvoltá mai multu, pe cât se va intinde mai multu in mass'a poporului romanu, pe atát bunele calitati ale Romanului se voru manifesta, se voru desvoltá si mai multu.

Inse se nu credeti, juni elevi si D-ni profesori, că amu ajunsu la capetulu acestei căi ce percurgemu. Percursulu este abia inceputu. Avemu inca multu drumu de facutu.

Parinti, fii si invetiatori, se cugetamu cu totii că la sfirsitului acestei căi este unu scopu de atinsu; acestu scopu este binele, este viitoriulu patriei nós-tre, pe care nu-lu vomu putea atinge de cât priu forti'a, care da unei natiuni desvoltarea, intinderea instructiunei.

Multu progresu a facutu scólele noastre, este adevratu, dupa cumu ne-a spus'o reprezentantulu consiliului permanentu alu instructiunei. Si numerulu scóleloru si numerulu eleviloru s'a imultitu fórte multu. M'a miscatu amintirea ce-mi face D. membru alu consiliului permanentu, de acumu 20 ani, candu

aveam onórea a presidá o adunare ca cea de astadi, si cand in capitala abia aveam unu liceu, cu unu numeru de vre-o 380. de elevi.

Da, instructiunea s'a intinsu, s'a dezvoltatu multu: a urmatu mersulu legiloru naturei. Astadi avem multe gimnasii si licee in Bucuresti si peste 3,000 de elevi.

Inse se nu credem ca amu terminatu; drumulu, repetu, este inca lungu si intinsu in facia nostra. Avem mai alesu a perfectóna mijlocele spre a atinge populu, avem a intielege acestu scopu, si a dá instructiunei o mai buna directiune.

Astfelu numai putem dice ca, prin instructiune, vomu dá natiunei forti'a morala, de care are nevoie.

Doi factori, mai alesu, au rolulu celu mai insemnatu spre a formá bun'a metoda si bun'a directiune a instructiunei publice. Acesti factori suntu: Invetiatorii si parintii.

Dela invetiatori se cere a avea consciinti'a marelui misiuni in societate, si a lucrá cu devotamentu pentru implinirea acestei misiuni. Fiecare din d-v., d-ni profesori, d-ni invetiatori, se-si repete, in fiecaru momentu, ca a fi invetiatoriu, nu este numai a esercitá o profesiune, nu este a imbracisá o simpla cariera, care se-i procure midilocele de vietuire. Invetiatoriulu este ceva mai multu, elu este unu sacerdotu, este unu conductoru sufletescu spre a luminá mintea si a formá inim'a junimei. Elu trebuie se aiba nu numai consciinti'a datoriei, dar si devotamentulu ce se cere pentru o asia inalta misiune (aplause).

Acum 20 de ani aveam putiene scóle, putieni elevi, putieni profesori, este adeveratu. Dar trebuie se declaramu si se recunoscemu aci, ca acei vechi invetiatori, ca betranii nostrii profesori, mai alesu aci a din' colegiulu St. Sava, alu carui scolariu me mandrescu a fi si eu, si-au indeplinitu misiunea loru cu mare devotamentu, cu o esemplara abnegatiune.

Suntemu datori, noi generatiunea formata de densii, a le face, aci, pe loculu ocupatu alta data de St. Sava, unu omagiu meritatu, si a-i da ca esemplu pentru nou'a generatiune, pe care o conducemu noi discipulii, aceloru betrani si demni profesori (vii aplause).

Dela parintii eleviloru, dela acesti putinti factori ai educatiunei loru, se cere sollicitudine si prevedere.

Sollicitudinea unui parinte, unei mame, consta in a se ocupa, in a dirige, in a priveghea, instructi'a si educatiunea filoruu sei. Suntu unii parinti cari credu ca, deca si-au incredintiatu fiii loru in man'a unui profesor, deca i-au tramisu la scola, ei suntu liberati de ori ce alta sarcina, de ori ce respundere. Gresielu mare!

Datori'a parintiloru incepe mai cu sema din momentulu, de cand fiii loru mergu la scola. Deca invetiatoriulu contribuie a dezvoltá inteligenti'a, parintele singuru pote mai multu formá inim'a si dá o buna directiune instructiunei copilulu. Parintele este acel'a care pote mai lesne cunosce si simti aptitudinea copilulu seu; elu lu va incuragea si-lu va impinge mai multu spre specialitatea catra care se simte mai aplicatu.

Si, deca suptu acestu punctu de vedere, mi-asi permite a dá unu consiliu parintiloru, cari sciua, iubi, pe fiii loru, aru fi acel'a ca ei, cat ar putea, mai multu, si afara de casuri, esceptionale, se-i im-

pinga, se-i incurageze catra profesiunile liberale, catra carierile independente, cum este comerciulu si industria, si se-i faca a fugi cat mai multu de functionarismu (aplause).

Parintii, numai, potu combate cu mai multa taria tendinti'a nenorocirei ce cresce la noi, pe fiecare di, catra functionarismu. Acest'a aru fi celu mai insemnatu actu de prevedere din partea loru. Dezvoltandu si cultivandu inteligenti'a filoruu loru, si asigurandu-le independenti'a individuala prin o cariera liberala, ei voru face, din fiii loru, buni cetateni, ca ci cultivandu-le spiritulu i-aru pune la adopostu de miseriele vietiei materiale. Credeti-me, d-loru, functionarismulu este la noi o adeverata plaga sociala; numai combatendu-le cu totii, vomu isbuti a redica nivelulu culturai si fortiei morale a natiunei nostre. Poporulu celu mai liberu este acel'a, unde individulu este celu mai independentu, si individulu celu mai independentu este acel'a, care pote trai prin elu insusi, fara a fi expusu capricieloruu schimbabiloruu politice, adeca fara a fi functionariu. Vedeti Americ'a de Nord. Pentru ce acestu Stat este celu mai liberu? fiind ca are mai putieni functionari, mai putieni candidati de functionari (aplause).

Intiegeti dar, d-nii mei, ce efecte pote produce asupra culturai, inteligentiei si viitoriulu unui copilu, sollicitudinea si prevederea parintiloru sei.

Acesta sollicitudine, d-loru parinti, trebuie se marga pana acolo, v'o declaru eu, ministrulu alu instructiunei publice, ca ea se se eserciteze si chiar in scola; vedeti, privegheati, insesi d-v. pe invetiatori, deca ei si-facu bine si cunoscientosu detoriile; si cand veti crede contrariulu, se me desteptati pe mine, se desteptati pe consiliulu permanentu alu instructiunei, si fiti siguri ca toti vomu lua indata mesuri de indreptare.

Vedeti dar, d-loru, ce rol insemnatu, ce efectu salutaru pote produce in instructiunea publica, acesti doi factori de cari v'amu vorbitu: profesorii si parintii. Din acest'a inse nu resulta ca si alti factori generali, nu contribuie la dezvoltarea si buna directiune a instructiunei. Astfelu suntu: ministrulu instructiunei si consiliulu permanentu alu aceleiasi instructiuni, si acesti'a au rolulu de a priveghea a administra, si a dirige instructiunea. D. Membru alu consiliulu permanentu v'a aretatu lipsurile si vitiele ce exista inca in administratiunea instructiunei. D-lui v'a aretatu ca programele scoloruu au trebuintia de mai multa simplitate si stabilitate, si ca cartile didactice lasa inca multu de doritu. Asia este, d-nii mei, si ministerulu recunosce ca programele suntu prea incarcate, preste mesura incarcate ca ele se schimba prea desu, ca cartile didactice au nevoie de o radicala revisuire si completare. Tote acestea suntu adeverate. Inse aceste imbunatatiri se voru realiza, treptatu, si se voru realiza cu atat mai lute, si mai bine, cu cat actiunea celoru doi factori dintai se va face mai multu simtita.

Ve martuiescu chiar, d-nii mei, ca, a-si dori ca, si in acesta ramura a activitatii nostre, se vedu actiunea privata avendu mai multa initiativa. Se ne invetiamu si aci ca si in altele, se nu asteptamu totul, dela Statu, se lucramu, si prin noi insine. Cand parintii aru lucrá pentru invetiatoria copiloru loru, cu mai multa sollicitudine si prevedere, cand profesorii, cari si ei suntu independenti, fiind ca au profesiuni libere, ar pune mai multa ardore si devotamentu in indeplinirea misiunii loru, ei bine, si Sta-

tulu ar lucrá mai multu, cáci ar fi stimulatú si impinsu de acésta actiune individuala, compacta si puternica.

Astfelu dar, d-nii mei, unindu-ne toti actiunea si fiindu toti petrunsi de marimea misiunii nóstre, avendu consciința detoriei amu ajunge a dá si mai multu aventu instructiunii, si mai alest a dirige mai spre bine, si a dá unu scopu mai utilu instructiunii nóstre publice.

Atunci actiunea nóstra, continuandu si completandu pe aceea a predecesorilor nostri, vomu isbuti a face patri'a nóstra forte; cáci forti'a unei natiuni moderne este numai aceea care resulta din cultivarea inteligintiei si inimei poporului, din dezvoltarea tuturor facultatiloru sale intelectuale si morale (vii aplanse).

Dispositiunea

Reuniunii invetiatoriloru rom. gr. or. din dieces'a Caransebesiului catra Presiedintii despartiamintelorú in caus'a procurarii opuriloru: *Compendiu de Pedagogia, de Dr. Lazar Petroviciu, Compendiu de Geografia universalá, de Teodoru Ciotea si Despre Legume, de Nicolau Avramu.*

Nro. 73
1880.

Dela Presidiulu Reuniunii invetiatoriloru rom. gr. or. din dieces'a Caransebesiului.

Multu Onorate Domnule Presiedinte!

Pré stimatulu Domnu Dr. Lazaru Petroviciu professor la institutulú pedagogico-teologicu din Aradu a donatu pe sém'a bibliotecei Reuniunii invetiatoriloru rom. gr. or. din dieces'a Caransebesiului unu esemplariu din opulu seu: „*Compendiu de Pedagogia.*“ Opulu este menitu in deosebi pentru parinti, preoti, invetiatori si pentru acei'a, carora le zace la inima fericirea junimei prin educatiune. In acelu opu este tractata educatiunea din tóte punctele de vedere. La elaborarea opului autorulu s'a folositu de autorii cei mai buni, dar nu s'a tiienu in sistemú de nici unulu. Opulu e impartitu in 3 parti: Partea I. Antropologi'a pedagogica, Partea II. Pedagogi'a generala, Partea III. Pedagogi'a speciala, si cuprinde unu materialu bine arondatu si multu folositoru mai cu séma pentru educatori de profesiune si este scrisu intrunu limbagiu corectú si frumosu pe 176 de pag. si se póte procura la autorulu in Aradu cu pretiulu de 1 fl. 50. cr.

De asemenea Pré stimatulu Domnu Teodoru Ceotea, professoru la acelu institutu pedagogicu din Aradu, a donatu opulu seu: „*Compendiu de Geografia universalá.*“ prelucratu in usulu scóleloru medie si a preparandieloru. Opulu este menitu in lini'a prima pentru scólele medie si preparandii si in elu este tractata Geografi'a patriei din tóte punctele de vedere; celelalte staturi din Europ'a, precum si celelalte continente, sunt tractate numai in liniiaminte generalé. La compunerea opului, autorulu a mai folositu in genere mai multi autori moderni. Opulu e impartitu in 3. parti: Partea I. Geografi'a matematica, Partea II. Geografi'a fisicala, Partea III. Topografi'a si Aetnografi'a (geografia política) si cuprinde unu materialu forte folositoru pe 303. pagine, atât pentru invetiatorii dela scólele medie si preparandii, cât si pentru invetiatorii dela scólele elementare, pentru cari in specie autorulu a indegetat pe scurtu principiile, cari trebue observate la propunerea geografiei, si se póte procura la autorulu in Aradu cu pretiulu de 1 fl. 50. cr.

Totu asia Pré stimatulu Domnu Nicolau Avramu invetiatoriu in Totvaradia (cottul Arad) a donatu opulu seu: „*Despre legume.*“ Plantarea si Crescerea loru. Cartea cuprinde in sine invetiaturi pentru poporulu romanu, care tocmai are lipsa de conducere la cultivarea legumelorú, adeva de reguli si-gure, pe cari se-si baseze cultivatoriulu lucrariile sale. Specificarea si cunóscerea acestoru reguli suntú cuprinse pe 122 de pagini in acestu opu forte folositoru pentru invetiatori, femei, prunci si prunce din scól'a repetitoare. Autorulu acestei carti inca s'a ajutoratu de mai multi autori streini si renumiti, si a impartitu legumele dupa practic'a gradinaritului. Pretiulu unui esemplariu este 60 cr. si se póte procura de adreptulu dela autoru.

Dreptu aceea subsemnatulu presidiu aprétiindu insemnatatea acestoru 3 opuri pentru invetiatorii nostri populari, si implinesce o placuta datorintia recomandandu cu tóta caldur'a spre prenumerare amintifele opuri tuturor invetiatoriloru si scóleloru nóstre gr. or. din dieces'a Caransebesiului pe calea departiemintelorú Reuniunii, si adeva Multu OnDTa vei dispune cercularea acestei dispositiuni între totii membrii si invetiatorii din desp. Mult OnDTle indemnandu-i cu tot zelulu a prenumera suslaudatele 3 opuri donate pe sém'a bibliotecei Reuniunii nóstre, pentru cari prin acésta se aduce donatoriloru multimeti'a nóstra caldurósa.

Bocsi'a montana in 4/16 Iuliu 1880.

Stefanu Antonescu m. p.
presiedinte.

Ioana Marcu m. p.
notariu.

D i v e r s e.

* A XVI Programa a gimnasului mare publicu romanu de religiunea ort. resariteana si a celorlalte scóle secundare si primare imprenate cu acest'a din Brasiovu publicata de Stefan Josif, directoru si profesorú contine discursulu tiienu la 23 Septemvre 1879 de corectorulu Dr. Nicolau Pap si sciri scolastice de directorulu. Din acésta programa se vede, ca la gimnasiu, scól'a reala si comerciala au functionatu in anulu 1879 1 directoru 1 corectoru si 22 profesori. La scól'a primara populara superióra de patru clase pentru copii si cinci clase pentru copile au functionatu 10 invetiatori, si o invetiatorésa pentru lucru de mana.

Elevi au fost inscrisi in gimnasiu 204, in scól'a reala 87, in scól'a comerciala 21, in sc. primara de copii 305, in sc. prim. de copile 190, in scól'a de repetitiune de copii 27, in sc. de repetitiune de copile 63, in scól'a de meseriasi 20, de toti 917.

† **Necrologu:** Ioanu Bosco, teologu abs. de cursulu I. dupa unu morbu greu si forte indelungatu, de pieptu si tusa, in 1. Iuliu a. c. a incetatu din vietia in versta de 23 ani. Osamentele pamentesci ale reposatului s'au depusú spre odihna eterna in cimiterulu din comun'a Siomoschesin. La-deplangu fratii, Paulu Bosco, si Antoniu. Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecúventata.

C o n c u r s e.

Pentru vacant'a parochie gr. or. de clas'a III. din comun'a *Finisú* cu filial'a *Valemare* in protopresviteratulú Ienopoliei cottulu Aradului se escrie concursu cu terminulu de alegere pe 20 Iuliu a. c. st. v.

Venitul parochialu din parochia matre Finisiiu: $\frac{2}{4}$ sesiune pamentu aratoriu da clasa III-a, biru dela 72 case câte o mesura cucuruзу sfermatu, stolele indatinate si cortelu cu gradina in estensiune de $1\frac{2}{4}$ jugeru.

Din fili'a Valemare — venitul stolaru si birulu preotiescu dela 56 case câte o mesura cucuruзу sfermatu.

Dela recurrenti se pofteste; testimoniu de teologie, de cualificatiune si de moralitate, — preotii santiti inca potu recurge, era pana la diu'a alegerei se se presenteze in vre-o dumineca ori serbatore la sant'a Biserica pentru de a-si arata desteritatea in cantarile seu cuventarile bisericesci. — Recursele adresate comitetului parochialu, pana la 21 Iuliu a. c. st. v. se voru trimite parintelui adm. protopopescu Nicolau Beldea in Borosineu care e si posta ultima, dela 22 Iuliu pana la diu'a alegerei se voru trimite oficiului parochialu gr. or. in Finisiiu per „Gurahonez.“

Finisiiu 25. Maiu 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Nicolau Beldea** m. p. adm. ppresv.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din comun'a **Erdeisiiu** Comitat. Aradului cerculu Chisineului cu acest'a se publica concursu de nou cu terminu de alegere pe Dumineca din 3 Augustu st. v. a. c.

Emolumintele suntu:

Bani gata 151 fl. v. a.; $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu aratoriu; pasiunaritu dupa $\frac{1}{4}$ de sesiune; 600 stangeni \square de vie; 300 st. \square dupa vie adausu; curecisce de 120 st. patriati; 8 orgii de lemne din care se va incaldi si scol'a si quartiru liberu cu gradina de legumi.

Voitorii de a ocupá acest'a statiune, suplicele sale instruite cu documintele necesarii pana in 1. augustu st. v. a. c. acu se li substerna concernintelu Protopresbiteru si Inspectoru scolariu Petru Chirilescu in Chitighazu (Kétegyháza) era pana la terminulu alegerii in cutare Dumineca seu Serbatore, se-se presenteze la biseric'a din locu, pentru de a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Erdeisiiu 29. Iuniu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu** m. p. Insp. scol.

Conformu deliberatului V. Consistoriuu dto. 1. Iuliu 1880. Nr. 1691. de nou se escrie concursu pentru parochia de clas'a I. din comun'a **Seleusiiu** in protopresbiteratulu Vilagosiului (Siria) devenita vacanta prin mutarea lui Demetriu Popa la Pecica — cu terminulu de alegere pe 6/18 Augustu a. c.

Emolumintele impreunate cu acest'a parochia suntu urmatoarele:

- Cuartiru cu gradina, canepisce si folosirea unei sesiuni de pamentu;
- Biru dela 180. case câte un'a mesura cucurudiu sfarmatu,
- si stolele usuate.

Concurentii au a se acomoda si petitulu loru alu instrua in firulu „Statutulu Organicu“ si Regulamentulu pentru deplinirea parochieloru, apoi a-le tramite oficiului protopres. in Vilagos pana la 19. Iuliu a. c. st. v. eschisive.

Pana atunci competitorii au a se presentá in un'a din Dumineci la biseric'a din Seleusiu spre a-si arata desteritatea in predica si cantu.

Déca nu s'ar afla recurinti cu cualificatiune de clas'a prima, se vor admite la candidare si alegere si cei cu cualificatiune pentru parochia de clas'a II. Seleusiu la 15 27 Iuniu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Vasileviciu** m. p. protopopulu Vilagosiului.

Pentru vacantele statiuni invetiatoresci, din: I. **Hassiasiiu**, cu terminu de alegere pe 3/15 Augustu a. c.

Emolumintele: in bani gata 100 fl. v. a. 10 meti de graú si 10 de cucuruзу, 16 fl. pentru conferintie, 10 fl. pausialu, 3 lantie de pamentu si 6 orgii de lemne.

II. **Leucusiesci**, cu terminu de alegere pe 17/29 Augustu a. c.

Emolumintele: in bani gata 84. fl. v. a., $12\frac{1}{2}$ meti de graú, si 20 de cucuruзу, 36 fl. pentru clisa, 6 fl. pentru lumini, 5 fl. 61 cr. pentru sare, 10 fl. pentru conferintie, 8 fl. pentru pausialu, si 10 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scol'a. Dela sporu a alegandului invetiatoriu, va depinde urecarea salariului seu, spre a corespunde sumei de 300 fl. v. a.

Recursele, adresate respectivului Comitetu parochialu, si instruite conformu prescrieloru Statutulu organicu, santu a se tramite pana in preser'a alegerii parintelui Inspectoru cerc. de scole Georgiu Cratiunescu protopopu in Belincz; avendu recurrentii in vr'o Dumineca ori serbatore a se presentá in respectiv'a biseric'a locala spre a-si areta desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Georgiu Cratiunescu m. p.

prot. si inspect. cerc. de scole.

In contielegere cu respectivele Comitete parochiali.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din **Benceculu-Romanu**, prot. Timisiorii, inspectorat. Vinga cu terminu pana in 27. Iuliu a. c. st. v. in care diua se va tienea si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acest'a statiune suntu: 1) in bani gata 146 fl. 42 cr. v. a.; 2) in pamentu 4 jug. de fenatiu; 3) pentru scripturistica 5 fl. v. a.; 4) in graú 48 meti; 5) 8 orgii de lemne din care are a se incaldi si scol'a, si a 6) cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ jug. gradina.

Se observa cá din emolumintele de sub punctele 1, 4, 5 are se capete veduv'a remasa dupa emirit. invetiatoriu Ioanu Zorlentionu pe lunile Augustu si Septembrie in competintia sa viduala din $\frac{1}{3}$ parte: jumatate.

Doritorii de a ocupá aceasta statiune sunt avisati recoursele sale adresate comit. parochiale a le instrua in sensulu stat. org. si pana la terminulu espusu ale substerne subscrisului inspectoru de scole in Vinga, totodata au a se presentá in vre-o dumineca ori serbatore in s. biseric'a spre a-si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Antoniu Todorescu** m. p. inspectoru.

Pentru deplinirea postulu de capelanu class'a II. langa veteranulu parochu din **Belintiu**, Nicolau Grozescu, se deschide concursulu, cu terminu de alegere pe diu'a de 27. Iuliu st. vechiu a. c.

Emolumintele suntu: 10 lantie de pamentu aratoriu, si a trei'a parte din tote venitele stelari aici indatinate dela 230 de case.

Recurentii suntu avisati, recursele lor, ajustate conformu recerintelor Statului organicu, si adresate Comitetului parochialu, — pana la prefiputulu terminu a le tramite parintelui protopopu actualu Georgiu Cratiunescu in Belincz; si pentru aretarea desteritatii loru in cantari ori cuventari bisericesci, a se presentá in vr'o Dumineca ori serbatóre in biseric'a din locu. Recurentii cu calificatiune de class'a I. voru fi preferiti.

Belintiu, 18. Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu** m. p. prot.

Pentru postulu invetiatorescu din *Pobda* protopresviteratulu Timisiorii, se escrie concursu cu terminu *pana in 6/18 Augustu a. c.* candu va fi si alegerea.

Aspirantii suntu avisati petitiunile loru instruite conformu prescrielor statutului organicu, si adresate comitetului parochialu, a le inaintá inspectorului de scóle Iosifu Gradinariu per Vinga in Szécsány.

Emolumintele anuale suntu: 169 fl. 20 cr. — 10 fl. pentru conferintiele invetiatoresci, — 60 meti de grâu, 2 orgi lemne, 6 orgi paie pentru scóla, 4 jugere de pamentu aratoriu de class'a I. cortelu comodu si spatiosu, si gradina pentru legume. Este inse de insemnatu cá din acestu salariu 56 fl. si 20 meti grâu folosesce emeritulu invetiatoriu Constantinu Brinzeiu.

Pobda 9. Iuniu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Josifu Gradinariu** m. p. inspectoru de scóle.

Conformu decisului Venerabilului Consistoriu diecesanu d. 14 Martie a. c. Nr. 612, se escrie concursu pe parochia gr. or. de clas'a III. din comun'a *Josasiu* protopres. Ienopoliei cottulu Aradului, carea e incopciata si cu statiunea invetiatorésca, cu terminulu de alegere *pe 20 Juliu st. v. a. c.*

Respectiyulu alesu ca preotu va avea 1/4 sesiune de class'a prima — biru preotiescu cáte o masura cucuruzu sfermatu dela 60 de case si stolele indatinate.

Ca invetiatoriu: in bani gata 150 fl. v. a. 5 cubule de grau, 5 cubule de cucuruzu — 8 orgii de lemne din care se va incaldí si scóla, cortelu liberu in localitatea scólei cu gradina in estensiune de 2 jugere.

Dela recurenti se pofteste se produca testimoniu despre absolvirea teologiei, cualificatiune si de moralitate, — preotii santiti inca potu recurge, éra pana la diu'a alegerei, se se presenteze in vre-o domineca ori serbatóre la sant'a Biserica, pentru de a-si arata desteritatca in cantarile séu cuventarile bisericesci. — Recursele adresate comitetului parochialu se voru trimite pana la 21 Juliu a. c. st. v. parintelui adm. protopopescu Nicolau Beldea in Borosineu care este si posta ultima, dela 22 Juliu pana la diua alegerei se voru trimite oficiului parochialu gr. or. in Josasiu per „Gurahonez.“

Josasiu 25. Maiu 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Nicolau Beldea** m. p. adm. ppresv.

Neputendúse efeptu deplinirea parochiei á dou'a de clas'a prima din comun'a *Santu Nicolaulu romanu* in urm'a decisiuniloru consistoriali de sub Nrii 449. 859. si 986. B. se escrie de nou concursu pentru deplinirea acestei parochie. Terminulu de recurgere e 1/13 Augustu, éra alegerea se va tienea *in 3/15. Augustu a. c.*

Dotatiunea alegendului parochu o forméza:

1. Jumatate din tóte venitele parochiali ale intregi comunitati bisericesci constattórie din 400 numere de case, si anume:

a) 1/2 din 50. jugere pamentu aratoriu.

b) 1/2 din lecticalu (biru preotiescu) in care contribue fie care numeru de casa cu cáte un'a mesura (vica) de bucate.

c) 1/2 din venitele stolarie.

2. Cuartiru cu gradina.

Care dotatiune afara de cuartiru si gradina, da sum'a de 600 fl. v. a. prescria in „regulamentulu congresualu“ pentru parochie de prim'a class'a.

Dela recurenti se prinde calificatiunea pentru parochie de class'a prima si anume: atestatul despre absolvirea celoru 8. clase gimnasiale si testimoniu de calificatiune preotiesca pentru parochie de clas'a prima, precum si desteritate in cantari si oratori'a bisericesca, ce recurentii o voru arata in un'a din dumineci séu serbatori in biseric'a din comun'a susu amintita inainte de alegere.

Recursele adresate comitetului parochialu din *Santu Nicolaulu romanu*, se se tramita concernintelu protopresbiteru alu Oradii mari Simeonu Bica in Oradea mare (Nagy Várad).

Oradea mare 18. Iuniu 1880. st. v.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

Simeonu Bica m. p.
protopresb. Oradii mari.

Publicare de licitatie minuenta.

Pentru repararea si varuirea interna si esterna a bisericei din *Secusigiu* (Székesut) protopopiatulu Timisiorii se escrie, concursu de licitatie minuenta care se va tiene *la 20 Juliu (1 aug.) 1880*, óra 2. dapa médiadi in cas'a comunala din Secusigiu.

Pretiu esclamarii este 868 fl. 32. cr.

Doritorii d'a intreprinde acést'a lucrare sunt poftiti a se presentá la terminulu de susu in facia locului, prevediuti cu vadiulu de 10%, ére preliminaru se póte vedé si pana atunci in facia locului la presedintele comitetului parochialu.

Secusigiu la 30 Iuniu 1880.

Isaila Venetu m. p.
presedinte.

Isai'a Mosiescu m. p.
notariulu com. par.

Aureliu Suciu

advocatu in legile comune si cambiali

si-a deschisu.

cancelari'a advocatuala
in ARADU,

Strad'a principala Nru. 1. (Cas'a Steinizer.)